

Sajnos igen

VISSZHANG - LXIV. évfolyam, 11. szám, 2020. március 13.

Személyes érintettség okán szeretnék válaszolni Szále Lászlónak (*Kis katekizmus, ÉS, 2020/9., febr. 28.*), aki azt írta, meg kéne kérdezni azokat, akik a diktatúra alatt is megőrizték tisztességüket, és nem szegődtek a hóhérok szolgálatába, hogy az egykori ügynök Szabó István filmrendező kitüntetése életműdíjjal sérti-e őket. A válaszom: igen, sérti. Sajnálom, hogy az általam rendkívül tisztelt Szále Lászlónak csalódást kell okoznom, és ezúttal Schmidt Máriának kell igazat adnom. Azt is tudom, hogy a tisztességes milliókból csupán egyetlen vagyok, ezért némi magyarázatot is hozzáfűznék válaszomhoz. Az életműdíj szubjektív döntés eredménye, nem olyan, mint a kalapácsvetés, hogy aki nagyobbat dob, az kapja. Egyrészt, mert itt nem lehet mérni a „nagy dobások” méretét, másrészt pedig sok dobás van, amelyek egymáshoz való arányát mindenki máshogyan ítéli meg. Zavarja a tisztánlátást az is, hogy a díj nevében az *élet* is benne van, tehát nem csak a szakmai eredményeket, hanem a közéleti tevékenységet is hajlamosak vagyunk mérlegelni. A Magyar Művészeti Akadémia egyértelműen fogalmaz: *Életműdíjban részesíthető a magyar szellemi élet azon jeles művésze, akinek kiemelkedő munkássága, életműve példa a nemzet felemelkedéséért, megmaradásáért végzett odaadó, önzetlenül és a személyes bátorságot sem nélkülöző munkálkodásra.* Szabó István hat éven keresztül volt a kommunista titkosszolgálat besúgója. Ezt nem a nemzet, inkább a saját *felemelkedéséért* tette, úgyhogy nem *önzetlenül*, döntése pedig *bátornak* éppen nem nevezhető. Amennyiben a jövő nemzedékének őt állítjuk *példának*, akkor ezzel azt mondanánk, hogy az elismertségért folytatott küzdelemben minden aljasság megengedett. Pedig ma már a kalapácsvetőtől is elveszik a díjat, ha kiderül, hogy becsületes körülmények között nem ő lett volna az első.